

Мілованов Д.

студент 43-ОА гр.

ПФ НУК імені адмірала Макарова

Науковий керівник: Гавриленко Н. В.

ПОДАТКИ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У МОРСЬКІЙ СПРАВІ: ФРАХТ

Вступ. Дискутуючи з приводу морської справи часто говорять про перспективи суднобудівництва, судноводіння та захист морських шляхів, це все загальні елементи, які безумовно є важливими. Але ми пропонуємо розглянути таку складову як податки та бухгалтерський облік у морській справі, зокрема зупинимось на фрахті.

Співпрацюючи із закордонними перевізниками або іншими постачальниками транспортних послуг, українським замовникам слід бути напоготові. Адже виплата винагороди нерезиденту за перевезення є фрахтом. А цей вид доходу особливим, з нього повинен утримуються та сплачуються податки до бюджету.

Фрахт є винагородою (компенсацію), що виплачується за договорами перевезення, найму або піднайму судна чи транспортного засобу (їх частин) для [1]: перевезення вантажів і пасажирів морськими або повітряними суднами; перевезення вантажів залізничним або автомобільним транспортом.

Тобто виплата винагороди буде фрахтом тільки в разі дотримання певних умов.

По-перше, щоб вважатися фрахтом, виплата повинна здійснюється або за договором перевезення, або за договором найму (оренди) судна. Виплати за транспортно-експедиторським договором на перевезення мають іншу природу і фрахтом не є [2].

Тобто ви як замовник транспортної послуги можете напряму укладати договори з перевізником і виплачувати йому фрахт. Якщо ж надумаєте

доручити виконання доставки або отримання вантажу експедитору, який сам підбере виконавця транспортних послуг, то для вас виплати за договором експедиції однозначно не є фрахтом. Фрахтом буде виплата експедитором винагорода перевізнику.

По-друге, договір перевезення або договір найму (оренда) судна має бути укладено виключно для цілей перевезення вантажу чи пасажирів

Так наприклад, винагорода, що виплачується за договором оренди судна для інших цілей (наприклад, коли судно спеціального технічного флоту використовується для днопоглиблення), не буде фрахтом. На це звертають увагу і податківці [3].

По-третє, фрахтом вважатиметься винагорода за договором перевезення або найму (оренда) судна, в якому бере участь морський, повітряний, залізничний чи автомобільний транспорт. Тобто під фрахт потрапляє винагорода за перевезення вантажів/пасажирів або наймання судна для перевезення вантажів/пасажирів практично всіма видами транспорту.

Базою оподаткування вважається базова ставка фрахту. Вона є сумою фрахту, включаючи витрати з навантаження, розвантаження, перевантаження та складування (зберігання) товарів, збільшеною на суму витрат за рейс судна або іншого транспортного засобу, які фрахтувальник сплачує (відшкодовує) згідно з укладеним договором фрахтування.

Тобто база оподаткування в цьому випадку — це не тільки вартість самого перевезення, але ще й пов'язані з нею додаткові витрати. Якщо базова ставка фрахту визначена в іноземній валюті, то суму податку до сплати перераховують у гривні за курсом НБУ на дату виплати доходу.

Причому потрібно зауважити що, сума фрахту оподатковується за ставкою 6 % незалежно від території здійснення нерезидентом такої діяльності

На тому, що сума фрахту, яку сплачує резидент нерезиденту, оподатковується за українським законодавством незалежно від території здійснення нерезидентом перевезення.

Сплата податку наділена своїми особливостями. Згідно ПКУ особами, уповноваженими справляти податок і вносити його до бюджету, є резидент, який виплачує дохід (фрахт), незалежно від того, є він платником податку на прибуток, а також суб'єктом спрощеного оподаткування.

Якщо використовується схема «замовник → перевізник-нерезидент», то при виплаті фрахту нерезиденту утримати податок на фрахт повинні будете ви.

Якщо ж схема «замовник → експедитор-нерезидент → перевізник-нерезидент», то податок на фрахт утримувати та сплачувати з доходу експедитору взагалі не доведеться. Інша справа, коли експедитор-нерезидент здійснює перевезення вантажу з використанням власного транспортного засобу. У цьому випадку послуги перевезення розглядаються як фрахт, адже експедитор-нерезидент самостійно надає замовнику транспортні послуги. А отже, виплачуючи експедитору винагороди за послуги перевезення, доведеться сплатити податок на фрахт.).

Існує можливість і третього варіанту це схема «замовник → експедитор-резидент → перевізник-нерезидент», то обов'язок щодо утримання податку на фрахт покладається на такого посередника-резидента (експедитора), оскільки безпосередню виплату доходу-фрахту нерезиденту здійснює він.

Відповідальність за несплату податку з фрахту теж слід розглянути. Сплачуючи нерезиденту дохід у вигляді фрахту, платник, виступаючи в ролі податкового агента, зобов'язаний нарахувати та сплатити до бюджету податок на фрахт.

І якщо з цим вийде певна «заминка», то, на думку податківців, платнику фрахту — (податковому агенту) загрожує штраф згідно з ПКУ [4].

Причому податківці наполягають, що штраф доведеться сплатити не тільки в разі неутримання і невнесення до бюджету податку на фрахт взагалі або не в повному обсязі, а й у разі його сплати до бюджету з порушенням строку (тобто не разом з виплатою доходу нерезиденту, а пізніше).

За ненарахування/неутримання та несплату податку на фрахт тому, хто проштрафився, вперше доведеться викласти 25 % від суми податку на фрахт, що підлягає сплаті до бюджету.

За ті самі дії, вчинені протягом 1095 днів повторно, вам доведеться викласти вже 50 % від суми податку на фрахт, а за вчинені уже втретє та більше — 75 %.

Висновки:

1. Якщо винагорода за перевезення потрапляє під визначення фрахту і виплачується нерезиденту, то з суми фрахту доведеться утримати податок за ставкою 6 %.
2. Якщо ви працюєте за схемою «замовник → експедитор-резидент → перевізник-нерезидент», то обов'язок з утримання податку на фрахт покладається на експедитора.
3. Отримавши довідку від нерезидента, можна скористатися «лояльними» нормами міжнародного договору про уникнення подвійного оподаткування і не сплачувати податок на фрахт.

Перелік використаних джерел:

1. п.п. 14.1.260 ПКУ
2. На це звертають увагу суди (див. рішення ВАСУ від 30.03.2015 р. № К/9991/57789/12, від 30.07.2015 р. № К/800/12080/15, від 15.02.2016 р. № К/800/17987/14, К800/18132/14). З цим погодилися й податківці (див. лист ДФСУ від 11.02.2016 р. № 2869/6/99-99-19-02-02-15).
3. (див. лист ДФСУ від 19.04.2016 р. № 8786/6/99-99-19-02-02-15).
4. п. 127.1 ПКУ (див. підкатегорію 102.25 БЗ).
5. Гавриленко, Н. В. (2007). Податкова система: навч. посіб. *Львів: Новий Світ-2000*.
6. Гавриленко, Н. В. Податкові витрати та контроль їх стану в системі обліково-податкового інформаційного простору = A conceptual model of tax accounting taxes under of the tax code / Н. В. Гавриленко,

О. В. Грищенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 14. – С. 922–927.

7. Гавриленко, Н. В. Податкові витрати та контроль їх стану в системі обліково-податкового інформаційного простору = A conceptual model of tax accounting taxes under of the tax code / Н. В. Гавриленко, О. В. Грищенко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 14. – С. 922–927.
8. Havrylenko, N. (2007). Podatkova systema: navch. Posib [*Tax system: textbook*]. Lviv: Novyi Svit-2000 [*in Ukrainian*].